

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijski savjet

MIŠLJENJE

po Zahtjevu gospodarskog subjekta Auto Truck Trade d.o.o. MAN Importer Bosna i Hercegovina

**Sarajevo
veljača, 2014. godine**

Broj: 01-26-7-02-3-I/14
Sarajevo, 18.2.2014. godine

Na temelju članka 25. stavak (1) točka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a po Zahtjevu za mišljenje gospodarskog subjekta Auto Truck Trade d.o.o. MAN Importer Bosna i Hercegovina, Sarajevska bb, 71300 Visoko, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine na 82. (osamdesetdrugoj) sjednici održanoj dana 18.2.2014. godine, donijelo je

MIŠLJENJE

Gospodarski subjekt Auto Truck Trade d.o.o. MAN Importer Bosna i Hercegovina, Sarajevska bb, 71 300 Visoko (u daljnjem tekstu: Podnositelj zahtjeva), podnio je Konkurencijskom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) Zahtjev za mišljenje (u daljnjem tekstu: Zahtjev) dana 20.1.2014. godine zaprimljen pod brojem: 01-26-7-02-I/14.

U Zahtjevu se traži mišljenje o izuzeću vezano za „Ugovor o uvozu kompanije MAN“ , odnosno da li u članku 24. predmetnoga Ugovora koji se odnosi na trajanje ugovora može da stoji neograničen rok važenja.

Podnositelj zahtjeva u bitnom navodi:

- da „Ugovor o uvozu kompanije MAN“ (u daljnjem tekstu: Ugovor) treba biti zaključen između Podnositelja zahtjeva (Uvoznik) i gospodarskog subjekta MAN Truck & Bus AG, Dauchauer Str. 667, 80995 Munich, Savezna Republika Njemačka (Proizvođač) (u daljnjem tekstu: MAN);
- da je predmet Ugovora uvoz novih vozila gospodarskog subjekta MAN i novih dijelova Man Genuine Parts za vozila gospodarskog subjekta MAN;
- da se gospodarski subjekt MAN, kao proizvođač komercijalnih vozila, opredjelio za primjenu sustava selektivne prodaje za prodaju novih komercijalnih vozila i pružanje usluga nakon prodaje;
- da u okviru sustava selektivne prodaje gospodarski subjekt MAN dodjeljuje Podnositelju zahtjeva (Uvoznik), pravo da zaključuje Ugovor o distribuciji u Bosni i Hercegovini, i da prema Ugovoru o distribuciji u Bosni i Hercegovini Distributer treba da ispunjava standarde koje su odredili gospodarski subjekt MAN i Podnositelj zahtjeva (Uvoznik);
- da gospodarski subjekt MAN dodjeljuje Podnositelju zahtjeva pravo da imenuje partnere za servisiranje za oblast usluga i rezervnih dijelova i da sa njima zaključuje odgovarajuće Ugovore za servisiranje, te da partneri za servisiranje trebaju ispunjavaju standarde koje su odredili gospodarski subjekt MAN i/ili Podnositelj zahtjeva (Uvoznik);
- da u članku 24. predmetnog Ugovora stoji da ovaj Ugovor stupa na snagu kada ga potpišu obje strane i važi narednih 5 (pet) godina, a izuzeće Ugovora bi se odnosilo na trajanje Ugovora na neograničeno razdoblje zbog investicija koje namjeravaju poduzeti, jer banke kao vid osiguranja kreditnih zaduženja traže dulje razdoblje važenja ugovora.

Konkurencijsko vijeće je na temelju navoda iz Zahtjeva, uzelo u obzir slijedeće odredbe Zakona o konkurenciji i podzakonskih akata:

Članak 4. Zakona o konkurenciji definira zabranjene sporazume:

(1) *Zabranjeni su sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prećutni dogovori gospodarskih subjekata, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekata (u daljnjem tekstu: Sporazumi) koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu, a koji se odnose na:*

- a) izravno ili neizravno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uvjeta;*
- b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja;*
- c) podjelu tržišta ili izvora snabdijevanja;*
- d) primjenu različitih uvjeta za istovjetne transakcije s drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;*
- e) zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uvjetuje da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u svezi s predmetom sporazuma.*

(2) *Sporazumi zabranjeni u skladu sa stavkom (1) ovog članka su ništavi.*

(3) *Sporazumi iz stavka (1) ovog članka nisu zabranjeni ako doprinose unaprjeđenju proizvodnje ili distribucije robe i/ili usluga unutar Bosne i Hercegovine, ili promociji tehničkog i gospodarskog razvoja, pri čemu potrošačima omogućavaju pravičan udjel koristi koja iz njih proizilazi a koji:*

- a) nameću samo ograničenja neophodna za postizanje ciljeva i*
- b) ne omogućavaju isključivanje konkurencije u bitnom dijelu predmetnih proizvoda i usluga."*

Članak 5. stavak (1) Zakona o konkurenciji propisuje da Konkurencijsko vijeće, na zahtjev jedne ili više strana može donijeti rješenje o pojedinačnom izuzeću od zabrane sporazuma iz članka 4. stavak (1) ovog Zakona, ako sporazum ispunjava uvjete iz članka 4. stavak (3) ovog zakona.

Članak 6. stavak (2) Zakona o konkurenciji predviđa da pojedinačno izuzeće ima ograničen rok važenja, s tim da ne može trajati dulje od pet godina, te da se u skladu sa stavkom (3) istog članka Zakona, može na zahtjev stranke ponovo produžiti za najviše pet godina.

Članak 7. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji propisuje da će Konkurencijsko vijeće usvojiti skupna izuzeća o provedbi članka 4. stavak (3) Zakona o konkurenciji:

“d) sporazume o distribuciji i servisiranju motornih vozila;“

te je Konkurencijsko vijeće donijelo Odluku o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila ("Službeni glasnik BiH", broj: 16/06) (u daljnjem tekstu: Odluka).

Članak 2. (Sporazumi na koje se primjenjuje skupno izuzeće) stavak (1) definira:

“Skupna izuzeća primjenjuju se na sporazume zaključene između dva ili više gospodarskih subjekata koji u svrhu sporazuma ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije

(u daljnjem tekstu: vertikalni sporazumi) iz članka 7. stavak (1) točka d) Zakona, kada se oni odnose na uvjete po kojima ugovorne strane mogu kupovati, prodavati ili preprodavati nova motorna vozila, rezervne dijelove za motorna vozila ili pružati usluge popravke ili održavanja motornih vozila, a posebice na sporazume koji:

- a) primjenjuju kvalitativni, kvantitativni ili mješoviti kvalitativno-kvantitativni selektivni distribucijski sustav kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila;*
- b) primjenjuju isključivu distribuciju ili isključivo snabdijevanje kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila;*
- c) sadrže odredbe kojima se kupcu ustupaju ili daju na korišćenje prava intelektualnog vlasništva, pod uvjetom da te odredbe ne čine primarni cilj takvih sporazuma, te da su u direktnoj svezi s uporabom, prodajom i/ili preprodajom proizvoda koji su predmet sporazuma od strane tog kupca ili njegovih kupaca.”*

Članak 8. (Trajanje i primjena skupnog izuzeća) stavak (1) predmetne Odluke definira:

- (1) Skupno izuzeće primjenjuje se pod uvjetom da vertikalni sporazum, koji je dobavljač novih motornih vozila zaključio sa distributerom ili ovlaštenim serviserom, uređuje:*
 - a) zaključivanje sporazuma na razdoblje od najmanje pet godina, a svaka stranka u sporazumu se obvezuje da će obavijestiti drugu stranku najmanje šest mjeseci unaprijed o svojoj namjeri da neće obnoviti sporazum, ili*
 - b) zaključivanje sporazuma na neodređeno vrijeme, sa tim da je rok za dostavljanje obavijesti o otkazivanju sporazuma za obje stranke u sporazumu najmanje dvije godine od namjere otkazivanja sporazuma.”*

Članak 9. predmetne Odluke utvrđuje teška ograničenja tržišne konkurencije u sporazumima koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, rezervnih dijelova, usluga popravke i održavanja, članak 10. utvrđuje teška ograničenja tržišne konkurencije u sporazumima koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, članak 11. utvrđuje teška ograničenja tržišne konkurencije u sporazumima koji se odnose na prodaju rezervnih dijelova i usluge popravke i održavanja, članak 11. utvrđuje ostala teška ograničenja tržišne konkurencije, članak 13. utvrđuje posebne uvjete koje sporazumi ne smiju sadržavati, a članak 14. utvrđuje ostale bitne kriterije za skupno izuzeće.

Članak 15. (Ukidanje skupnog izuzeća) Odluke definira:

- “
- (1) Konkurencijsko vijeće po službenoj dužnosti, u skladu sa člankom 7. stavak (1) točka d) Zakona može pokrenuti postupak ocjene usklađenosti pojedinačnog ili više sporazuma sa Zakonom i ovom Odlukom, ako učinci takvih sporazuma samostalno ili kumulativno sa sličnim sporazumima na mjerodavnom tržištu ne ispunjavaju uvjete za skupno izuzeće, a naročito u slučajevima:*
 - a) kada je pristup mjerodavnom tržištu ili tržišna konkurencija značajno narušena kumulativnim učincima vertikalnih sporazuma koji imaju slična vertikalna ograničenja;*
 - b) kada je tržišna konkurencija ograničena na način da jedan dobavljač nije izložen učinkovitoj tržišnoj konkurenciji od strane drugih dobavljača;*
 - c) kad se cijene ili drugi uvjeti nabavke proizvoda iz sporazuma ili odgovarajućih proizvoda značajno razlikuju na različitim mjerodavnim tržištima u zemljopisnom smislu;*
 - d) kada se u okviru mjerodavnog tržišta primjenjuju diskriminatorne cijene ili uvjeti prodaje.*

(2) Ako Konkurencijsko vijeće utvrdi da ne postoje razlozi za izuzeće sporazuma u skladu sa odredbama Zakona i ove Oduke, rješenjem će ukinuti primjenu skupnog izuzeća za pojedini ili više vertikalnih sporazuma”

Članak 29. stavak (1) Zakona o konkurenciji se odnosi na sadržaj zahtjeva za pojedinačno izuzeće:

(1) Uz zahtjev za pojedinačno izuzeće sporazuma prilaže se:

- a) Original ili ovjeren prijepis, odnosno ovjereni prijevod sporazuma, ako službeni tekst sporazuma nije na službenim jezicima koji su u uporabi u Bosni i Hercegovini;*
- b) izvod iz sudskog registra, dozvola za rad, ili druge odgovarajuće isprave o registraciji podnosioca zahtjeva;*
- c) godišnje izvješće ili finansijsko izvješće te druge računovodstvene isprave za finansijsku godinu koja prethodi sklapanju sporazuma (svi sudionici sporazuma);*
- d) druge podatke koje Konkurencijsko vijeće utvrdi da su neophodni. “*

Sukladno naprijed iznesenom, i rješavajući po Zahtjevu za pojedinačnim izuzećem sporazuma, Konkurencijsko vijeće može donijeti rješenja o izuzeću sprazuma koji ispunjavaju uvjete iz članka 4. stavak (3) Zakona o konkurenciji, sa ograničenim rokom važenja, ne duljim od pet godina, te na zahtjev stranke rok važenja ponovo produžiti za najviše pet godina, ali ne odlučuje o tome na koje vremensko razdoblje će stranke zaključivati ugovore ili sporazume.

Konkurencijsko vijeće ne može bez provedenog postupka ocijeniti da li i druge odredbe predmetnoga Ugovora ispunjavaju uvjete za izuzeće sporazuma, u smislu članka 5. stavak (1) Zakona o konkurenciji, odnosno predmetne Odluke.

Ovo mišljenje je dano isključivo na temelju navoda iz Zahtjeva.

Predsjednik

Gordan Raspudić